

06.12.2017 nr. 06/2-GL-106

Ministerul Economiei și Infrastructurii

În baza prevederilor art.19 din Legea nr.235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și a atribuțiilor stabilite în Hotărârea Guvernului nr.1429 din 16.12.2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător, și în conformitate cu procedura reglementată în capitolul IV al Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1230 din 24.10.2006, Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător în cadrul ședinței din 22 noiembrie curent a **avizat:**

Parțial pozitiv Analiza impactului de reglementare și proiectul de Lege cu privire la eficiența energetică.

Pozitiv proiectul de lege de modificare și completare a Legii nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Negativ Analiza impactului de reglementare la proiectul hotărârii Guvernului "Pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea schimbării destinației construcțiilor".

Extrasul din procesul-verbal nr.30 al ședinței Grupului de lucru și opiniile consultanților din cadrul SEIR se anexează.

Anexă: 6 file.

**Membrul Grupului de lucru,
director executiv
Camera de Comerț Americană**

Sergiu CHIRICĂ

Procesul - verbal nr. 30
al ședinței Grupului de lucru pentru reglementarea activității de
întreprinzător în Republica Moldova

29 noiembrie 2017

Casa Guvernului, sala de ședințe, et.2, biroul 246

A prezidat: dl Sergiu CHIRICĂ, director executiv, Camera de Comerț Americană

Au participat:

Nr. d/1	Numele	Instituția	Postul
Membru Grupului de lucru			
1	Ion Leșan	Clubul oamenilor de afaceri „Timpul”	Director executiv
2	Sergiu Chirică	Camera de Comerț Americană	Director executiv
3	Carina Zmeu	Uniunea producătorilor de zahăr	Consilier pe probleme economice
4	Valentina Chiper	Ministerul Economiei și Infrastructurii	Șef Secție reglementarea mediului de afaceri și IMM
5	Oxana Greceanii	Ministerul Economiei și Infrastructurii	Consultant superior, Secția reglementarea mediului de afaceri și IMM
6	Natalia Vrabii	Ministerul Finanțelor	Consultant superior, Direcția monitoring și analiză financiară
7	Andrian Doroș	Asociația Patronală în domeniul Conformității Produselor	Președintele Asociației
8	Elena Șova	Asociația Investitorilor Străini	Manager de Proiecte
9	Ștefan Constantinovici	Centrul Național de Sănătate Publică, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Șef Secție expertiză sanitară
INVITAȚI			
1	Ștefan Crișan	Agenția Relații Funciare și Cadastru	Director general adjunct
2	Ivan Danii	Agenția Relații Funciare și Cadastru	Șef adjunct al Direcției Geodezie, Cartografie și Geoinformatică
3	Vitalie Ceban	Serviciul Vamal	Inspector principal, Secția tranzit
4	Ghenadie Țaulean	Serviciul Vamal	Șef Secție dezvoltare IT
5	Gheorghe Gorceag	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Consultant principal, Serviciul politici medicamente și dispozitive medicale
6	Adrian Scripcari	Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Șef secție, Departamentul tarife și analize economice

7	Nicolae Malancea	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	Direcție sanitar-veterinară
8	Lucia Danailă	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	Consultant superior, Direcția politici de producție, procesare, reglementări de calitate a produselor animale
9	Veronica Dutca	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	Consultant al SCDSV
10	Tatiana Cernenchi	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	Specialist principal al SCDSV
11	Victor Nartea	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	Șef al SCDSV
EXPERTI			
1	Victor Ermurachi	Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității	Consultant, Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare
2	Oleg Chelaru	Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității	Consultant, Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare
3	Lilia Dabija	Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității	Consultant, Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare
4	Natalia Crețu	Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității	Consultant, Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare

Ședința a fost prezidată de către dl Sergiu Chirică. La solicitarea autorilor fost exclusă chestiunea nr. 8 din ordinea zi. Membrii Grupului de lucru au propus de a începe ședința cu examinarea chestiunii nr. 10 cu privire la TIR. S-a votat pro.

La solicitarea experților, chestiunea a nr. 11 a fost examinată după chestiunea nr. 5 din ordinea de zi.

Examinarea Analizei impactului de reglementare la proiectul de Lege cu privire la eficiența energetică și proiectul de Lege propriu-zis, elaborate de Ministerul Economiei și Infrastructurii

Opinia a fost prezentată de către dl Chelaru O., consultant din cadrul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare. Consultantul a menționat că AIR-ul este bine dezvoltat, cuprinde informația necesară, însă, într-un mod neorganizat, și necesită a fi restructurat. Temeiul elaborării proiectului de lege în cauză este transpunerea directivei europene, conform angajamentelor față de UE. Experții și Membrii Grupului de lucru au discutat cu autorii privind obligativitatea auditului energetic, contribuției la Fondul de Eficiență în Energetică, sancțiunile prevăzute de proiectul de lege și consultările efectuate. Autorii au explicat că această obligativitate este prevăzută de directiva europeană și trebuie transpusă. De asemenea, cuantumul sancțiunilor au fost negociate cu partea UE și reduse la maxim posibil, ținând cont și de cadrul normativ național existent. AIR-ul la compartimentul costuri indică, atât cheltuielile pentru audit, cât și beneficiile implementării măsurilor de eficiență energetică.

Membrii Grupului de lucru au obiectat neprezentarea tabelului de divergențe și schema de obligație a agenților economici, au recomandat revizuirea termenului de intrare în vigoare a prevederilor

proiectului de lege și consultarea mediului de afaceri pe marginea obiecțiilor și propunerilor cu prezentarea mai amănunțită a beneficiilor care aduce acest proiect de lege. Ulterior autorii au oferit consultantului tabelul de divergență la proiectul de lege, și au comentat propunerile agenților economici indicate în tabel, și au oferit informație suplimentară.

S-a decis:

De a aviza parțial pozitiv Analiza impactului de reglementare și proiectul de Lege cu privire la eficiența energetică, cu luarea în considerare a obiecțiilor și recomandărilor expuse în opinia consultantului.

Examinarea proiectului de lege de modificare și completare a Legii nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, elaborat de Ministerul Economiei și Infrastructurii

(Notă: Analiza impactului de reglementare a fost aprobat în ședința din 22.11.2017, procesul – verbal nr.29)

Opinia a fost prezentată de către dl Chelaru O., consultant din cadrul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare. Consultantul a făcut referință la AIR-ul proiectului de lege examinat la ședința din 22.11.2017, varianta îmbunătățită a căruia nu a fost prezentată la moment. Totodată, a fost comunicat că recomandările pentru proiectul de lege în cauză au fost luate în considerare, în special, s-a menționat despre certificatul prevăzut de lege, care a fost înlocuit cu procedură de înregistrare benevolă. Obiecții sunt doar privind cuantumul sancțiunilor prevăzute.

Autorii au explicat cuantumul selectate pentru sancțiuni, acestea fiind preluate din cadrul legal existent. Ulterior au prezentat procesul tehnic de înregistrare a agenților economici în registrul de stat, notând faptul că procedura dată este cu scop de informare a cetățenilor, și nu prezintă forma de certificare utilizată anterior.

S-a decis:

De a aviza pozitiv proiectul de lege de modificare și completare a Legii nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

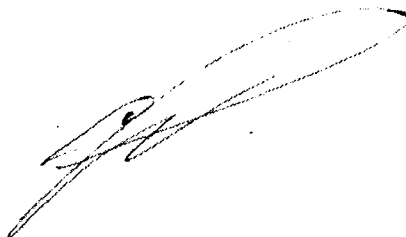
Examinarea Analizei impactului de reglementare la proiectul hotărârii Guvernului "Pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea schimbării destinației construcțiilor", elaborată de Ministerul Economiei și Infrastructurii

Opinia a fost prezentată de către dna Crețu N., consultant din cadrul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare. Opinia este negativă și evidențiază contradicțiile dintre definirea problemei, temeiul de elaborare a proiectului de hotărâre de Guvern și prevederile Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător și modificările cadrului normativ introduse prin Legea nr. 185/2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative. Alternativa propusă, pentru a introduce modificările necesare, cu respectarea normelor legislative, este de a elabora un AIR la un proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, și/sau Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

S-a decis:

De a aviza negativ Analiza impactului de reglementare la proiectul hotărârii Guvernului "Pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea schimbării destinației construcțiilor".

**Membrul Grupului de lucru,
director executiv
Camera de Comerț Americană**

Sergiu CHIRICĂ

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

20.11.18 nr. 03/1295
La nr. _____ din _____

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Cu referire la adresa nr. 07-6419 din 27 octombrie 2017, urmare a examinării proiectului legii cu privire la eficiența energetică și proiectului hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea acestuia, comunicăm următoarele.

La proiectul legii cu privire la eficiența energetică:

La **art. 2** urmează a fi determinat cu exactitate obiectul legii și sfera de aplicare, or, cuvintele „o serie de măsuri” nu denotă previzibilitate aspectelor reglementate de prezenta lege.

La **art. 3** semnalăm că, actul normativ nu reprezintă un dicționar, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decît în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se exprimă un alt sens decît cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare.

De asemenea, se va ține cont că, expunerea în lege a definițiilor face practic imposibilă aplicarea legii în funcție de evoluția relațiilor din societate. Este defectuoasă practica preluării definițiilor din tratatele internaționale care sînt adoptate pentru a fi aplicate în sisteme de drept diferite unde noțiunile pot avea sensuri diferite, uneori chiar contrare.

Totodată, precizăm că, directivele Uniunii Europene nu impun statelor obligația de a prelua sau de a utiliza terminologia stabilită în aceste directive, ci doar de a ține cont de cerințele reglementărilor care se conțin în astfel de instrumente.

Art. 4 va fi revizuit în totalitate, deoarece majoritatea prevederilor nu constituie principii de bază în domeniul dat.

La **art. 5** alin. (1) nu instituie o normă juridică, are caracter declarativ și se va exclude, iar alin. (2) inserează o informație ce urmează a fi inclusă în nota de argumentare (informativă) la proiect.

La **art. 6:**

La alin. (1) se va exclude referința la termenul de elaborare și aprobare a Planului național de acțiuni în domeniul eficienței energetice, deoarece acesta se va regăsi în dispoziții finale și tranzitorii (art. 31).

La alin. (2), (3) trimiterile la anexele nr. (8) și (2) se vor ajusta prevederilor art.31 alin. (3) din *Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative*. Astfel, dacă un act legislativ are cîteva anexe, acestea se numerotează în ordinea citării lor în textul actului.

La alin. (4) cuvintele „pe pagina web oficială” se vor substitui cu cuvintele „pe pagina oficială”, în conformitate cu Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, aprobat prin *Hotărîrea Guvernului nr. 188 din 3 aprilie 2012*. Observația se referă la toate cazurile similare din proiect.

La **art. 8:**

13608

28

M

12

Normele de la alin. (1) și (2), privind stabilirea pentru operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, gazelor naturale și importatorii de produse petroliere a obligației de a contribui financiar la realizarea obiectivului privind obținerea economiilor de energie echivalente unui nivel de 0,7% din volumul total anual al vânzărilor de energie consumatorilor finali, urmează a fi reexaminată prin prisma criteriilor de rezonabilitate, corectitudine și proporționalitate.

Analiza proporționalității constă, în primul rând, în a vedea dacă limitarea dreptului de proprietate al persoanei, garantat de art. 46 din *Constituție* și de art. 1 din *Protocolul adițional la Convenția europeană a drepturilor omului*, este justificată. În al doilea rând, de a pune în balanță limitarea cu beneficiul adus interesului legitim general sau cu beneficiul pe care l-ar avea alți particulari. După cum Curtea europeană a drepturilor omului (în continuare – Curtea) a declarat, în mod repetat, trebuie de asigurat un echilibru just între cerințele interesului general al comunității și cerințele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei, găsirea unui astfel de echilibru just fiind inerentă întregii Convenții europene a drepturilor omului. Curtea a reamintit că, echilibrul necesar nu va fi atins dacă persoana în cauză poartă o povară individuală și excesivă” (a se vedea *Dacia S.R.L. c. Moldovei*, § 57; *Sporrong și Lönnroth c. Suediei*, §§ 69-74, *Brumărescu c. României*, § 78).

La alin. (2), (3), (4) lit. b), alin. (7), (13) referințele ce implică termene pentru executarea unor acțiuni urmează a fi expuse în dispoziții finale și tranzitorii. Această obiecție este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect (art. 15 alin. (2), art. 20 alin. (1), art. 25 alin. (5), art. 26 etc.).

La alin. (3) și (12), art. 15 alin. (12), (14), art. 18 alin. (9) semnalăm că, recurgerea la norme de excepție se admite pentru ocrotirea unui interes superior, pentru protecția deosebită a unei anumite categorii de persoane, din motive de economicitate și oportunitate etc. În toate cazurile, însă normele de excepție trebuie să fie temeinic justificate.

La alin. (8), art. 16 alin. (5) atragem atenția că, urmează a fi evitată utilizarea unor prevederi cu titlu de exemplu.

La alin. (11) se va exclude textul „Ținând cont de măsurile de eficiență energetică aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (7)”, deoarece este inutil. Prevederile actelor normative sunt obligatorii și executorii, fără o mențiune expresă în acest sens.

La alin. (14), art. 15 alin. (16) se vor exclude cuvintele „precum și alte informații relevante”, întrucât are o formulare ambiguă care admite interpretări abuzive.

La art. 9 alin. (1) este inutil textul „În domeniul eficienței energetice, îndeplinește următoarele atribuții”.

La art. 10:

La alin. (1) lit. b) și c) se va ține cont că, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează și promovează proiecte de acte normative și ale documentelor de politici în domeniul eficienței energetice.

La alin. (3) se stabilește că, în vederea promovării și facilitării utilizării eficiente a energiei de către consumatorii mici de energie, inclusiv de către consumatorii casnici, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei poate elabora și asigura implementarea unor măsuri în acest sens, inclusiv prin intermediul Fondului Național pentru Dezvoltare Durabilă în energetică. În această viziune, norma reprezintă o atribuție extensivă de reglementare, astfel, este necesar de a se completa cu obligația organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei de a elabora și înainta Guvernului aprobarea măsurilor corespunzătoare.

Alin. (4) și (5) se vor exclude, întrucât atribuțiile și prerogativele ce decurg din alte legi, se vor exercita în temeiul acelor acte legislative, nefiind necesară dublarea acelor prevederi.

La art. 11:

Alin. (2) necesită a fi reformulat, deoarece fondatorul Fondului Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică nu este organul central de specialitate al administrației publice. Acesta din urmă exercită funcția de fondator al instituției publice în numele statului.

Alin. (4) și (6) sînt declarative, iar alin. (5) nu se referă la obiectul de reglementare a prezentei legi.

Totodată, referitor la alin. (5) privind deschiderea conturilor Fondului, se vor lua în considerație prevederile *Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014*. Potrivit art. 62 alin. (5) și (9) din legea menționată „se interzice autorităților/instituțiilor bugetare deschiderea conturilor bancare pentru efectuarea operațiunilor de încasări și plăți prin instituțiile financiare, precum și acordarea/contractarea împrumuturilor. Mijloacele financiare primite de la bugetele componente ale bugetului public național de către autoritățile/instituțiile publice la autogestiuine, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni ai căror fondatori/acționari sînt autoritățile publice centrale și locale, în baza listei acestora aprobate în legea bugetară anuală, se gestionează prin contul unic trezorerial”.

La art. 12 alin. (4) se stabilește că, directorul executiv și personalul Fondului nu au statut de funcționar public și se angajează și se eliberează din funcție în conformitate cu prevederile legislației muncii. Această normă urmează a fi revăzută prin prisma art. 5 și 11 din *Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017*. Astfel, Fondul Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică, fiind o instituție publică, reprezintă un subiect care exercită drepturi, obligații și atribuții prevăzute de Legea nominalizată. Iar potrivit art. 11 alin. (1) din *Legea integrității*, recrutarea și promovarea agenților în cadrul entității publice se efectuează prin concurs public, conform criteriilor transparente și obiective de selectare în bază de merit, calificare profesională, capacitate, competență și integritate profesională, fără a admite favorizarea intereselor private și a oricăror forme de discriminare pe motiv de sex, rasă, limbă, religie, opinii politice sau orice altă opinie, origine națională sau socială, altor forme de discriminare, în conformitate cu prevederile legislației speciale care reglementează activitatea diferitor categorii de entități și agenți publici.

La art. 13:

La alin. (1), lit. a) - d) urmează a fi unificate într-un singur alineat, întru evitarea dublării prevederilor și/sau textelor identice.

Alin. (2) necesită a fi exclus, deoarece dublează textul de la art. 11 alin. (6).

Norma de la alin. (4) în privința desemnării de către autoritățile administrației publice locale a managerilor energetici locali, necesită o revizuire în coroborare cu prevederile art. 14 alin. (2), potrivit căruia, politicile de îmbunătățire a eficienței energetice la nivel local, precum și acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea acestora se reflectă în planurile locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice, elaborate cu implicarea activă a managerului energetic raional.

Astfel, este echivocă distincția între managerul energetic local și cel raional.

La art. 14:

La alin. (1) prima propoziție este delarativă și se va exclude, iar la propoziția a doua se vor exclude cuvintele „În acest scop”. La lit. e) necesită precizare sintagma „la cadrul financiar și normativ adoptat în scopul îndeplinirii obiectivului național”.

La alin. (2) este expus eronat și se va revedea sintagma „Planurile locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice se elaborează în calitate de document de planificare”.

La alin. (3) se atestă că, consiliile raionale sunt abilitate cu dreptul de a aproba statul de personal al managerilor energetici locali, însă, la alin.(4) se atribuie acest drept autorităților publice locale de nivelul întâi. Mai mult decât atât, conform normei propuse, autoritățile publice locale de nivelul întâi sunt în drept și nu obligate de a avea manageri energetici locali.

La alin. (9), întru respectarea principiului unificării terminologice, textul „Municipiile, consiliile raionale și Adunarea Populară a UTA Găgăuzia” se va substitui cu textul „Consiliile raionale și cele municipale, Adunarea Populară a Unității teritoriale autonome Găgăuzia”, iar cuvintele „raporturile de serviciu sau de muncă” se vor substitui cu cuvintele „raporturile de muncă”.

La art. 15:

La alin. (1), alin. (3) lit. b), tipurile de clădiri nominalizate „clădiri rezidențiale, comerciale, clădiri de birouri, alte tipuri de clădiri” se vor preciza în contextul art. 3 alin. (2) din *Legea nr. 128 din 11 iulie 2014 privind performanța energetică a clădirilor*. De asemenea, va fi indicată autoritatea care va aproba Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung.

Data de 1 decembrie 2017, indicată la alin. (2) se va revizui, deoarece adoptarea proiectului de lege pînă la această dată nu va fi posibilă, avînd în vedere termenii legali de procedură. Totodată, se va ține cont de principiul neretroactivității actelor normative.

La alin. (3) lit. b) cuvintele „care servesc în scopul” se vor substitui cu cuvîntul „destinate”, iar cuvintele „spații de locuit individuale” urmează a fi revăzute, întrucît cadrul normativ în vigoare nu înglobează o astfel de noțiune.

La alin. (6) semnalăm că, referința la „lista clădirilor stabilită la alin. (4)” este eronată, deoarece alin. (4) nu include o asemenea listă.

Alin. (10) este expus confuz și urmează a fi definitivat prin prisma art. 19 lit. a) din *Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative*, potrivit căruia, fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încît să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat. Sintagma „clădiri deținute și ocupate” urmează a fi revăzută potrivit cu prevederile *Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice*, în conformitate cu care, clădirile în care sînt amplasate autoritățile publice centrale de specialitate, se află în proprietatea publică a statului, în administrarea autorităților respective. Obiecția dată este valabilă inclusiv pentru art. 31 alin. (6), (8), (10).

Alin. (11) și (12) privind transferul contribuțiilor legate de cheltuielile necesare pentru efectuarea lucrărilor de renovare urmează a fi reexamineate în raport cu normele art. 1 alin. (2) din *Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale*, potrivit căroră „actele legislative ce reglementează domenii specifice și/sau activitatea unor autorități/instituții bugetare, nu vor cuprinde prevederi ce țin de elaborarea, aprobarea și executarea bugetelor, precum și alte proceduri aferente procesului bugetar, acestea fiind obiectul exclusiv al prezentei legi”.

La alin. (15) atragem atenția că, după cuvintele „Fond care” este omis textul de legătură ulterioară.

La alin. (16), precum și în tot textul proiectului cuvintele „de autoritățile și organele administrației publice centrale de specialitate” se vor expune în conformitate cu prevederile *Legii nr. 98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate*.

La alin. (17) relevăm că, sistemul autorităților publice din Republica Moldova nu include un astfel de organ precum „Președinția”. În conformitate cu titlul III din Constituție, autoritățile publice reprezintă Parlamentul, Președintele Republicii Moldova și Guvernul.

La **art. 17** alin. (4) în ultima propoziție semnalăm că, nu este justificată trimiterea la art. 29 alin. (2), deoarece acesta nu stabilește sancțiuni, ci doar refuzul de a admite în exploatare a clădirii noi sau a celei renovate.

Art. 18 urmează a fi revăzut esențial, întrucât datele privind facturarea consumului de energie nu constituie obiectul de reglementare al prezentei legi. Mai mult, informația care trebuie să o conțină obligatoriu factura prezentată de furnizor consumatorului final, pentru consumul energiei electrice, gazelor naturale și energiei termice este stabilită în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin *Hotărîrea Consiliului de administrație al ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010* (pct. 86), Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin *Hotărîrea Consiliului de administrație al ANRE nr. 415 din 25 mai 2011* (pct. 144), Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin *Hotărîrea Consiliului de administrație al ANRE nr. 23 din 26 ianuarie 2017* (pct. 106).

La **art. 18** alin. (3) se va revedea numerotarea cu litere, deoarece lit. l) se indică repetat.

La **art. 19** alin. (3) lit. c) se va revedea sintagma „cadru legislativ și normativ”, or, sintagma „cadru normativ” este una generică, care înglobează și actele legislative (a se vedea și art. 10 alin. (2) lit. c)).

La **art. 20**:

La alin. (1) considerăm nejustificată condiționarea efectuării de către întreprinderile mari a auditului energetic doar în cazul în care acestea primesc o notificare de la Fondul Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică.

La alin. (5) se va revedea norma instituită, or, aceasta trebuie să aibă caracter dispozitiv, dar nu de încurajare.

La alin. (9) textul „precum și să utilizeze și să pună în aplicare, după caz, ghiduri, instrucțiuni, linii directoare, șabloane aprobate de către Fond” este inutil, deoarece auditorii energetici își vor desfășura activitatea în conformitate cu legea și Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, aprobat de Guvern.

La **art. 21**:

La alin. (2) este inutil și se va exclude textul „iar prețul ce urmează a fi achitat de beneficiar se determină în urma negocierilor, în funcție de complexitatea lucrărilor ce urmează a fi efectuate”. Potrivit art. 667 alin. (1) din *Codul civil* părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor.

La alin. (10) se va revedea norma privind dreptul Fondului de a verifica rapoartele de audit energetic selectate, inclusiv cu posibilitatea inspecției obiectului auditat, întrucât această competență nu se regăsește la art. 13 care stabilește atribuțiile Fondului.

La **art. 22** alin. (1) și (4) semnalăm că, noțiunea „reînnoirea înregistrării” nu este reglementată de cadrul normativ în vigoare cu privire la registre.

La **art. 23** alin. (4) se va opta penuru una din noțiunile-sinonime, fie „măsuri”, fie „acțiuni”, iar la lit. c) se va preciza destinația ghidului privind contractele de performanță energetică, precum și de către cine va fi aprobat.

La **art. 24**:

La alin. (1) este de prisos și se va exclude textul „urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică”. Totodată, este necesar de a fi menționate prevederile ce vor fi reglementate în Regulamentul privind furnizarea serviciilor energetice, aprobat de Guvern.

La alin. (3) textul „în conformitate cu o metodologie de calcul și cu utilizarea unui set de ipoteze, stabilite expres în contract” nu denotă cu exactitate actul normativ la care se face referință.

La alin. (4) și alin. (5) lit. g) textul „urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică, stabilite în contractul de performanță energetică” este inutil, fiind necesară eliminarea acestuia.

La alin. (5) lit. j) necesită precizare textul „precum și necesitatea documentării tuturor modificărilor ce se impun a fi făcute pe parcursul executării contractului”.

La alin. (7) textul „alin. (6)” se va substitui cu textul „alin. (4)”, iar la indicarea datei de adoptare a actului normativ de referință, luna se scrie cu litere.

În titlul **capitolului VI** se vor revedea cuvintele „pe partea”, deoarece din punct de vedere gramatical, sînt expuse greșit în contextul dat.

La **art. 25** alin. (9) va fi precizat textul „implementarea anumitor măsuri urmare a evaluării efectuate în conformitate cu alin. (1) sau alin. (5) din prezentul articol”, deoarece acesta are un caracter evaziv și incert.

La **art. 27** alin. (1) este declarativ, fiind necesară eliminarea acestuia, iar la alin. (3) urmează a fi exclus textul „(inclusiv a eficienței energetice)”.

La art. 28:

Titlul articolului va fi revăzut și expus după următoarea formulă – „Alte cerințe specifice cu privire la eficiența energetică în raport cu operatorii de sistem”.

La alin. (6) și (7) se va menționa că, Regulile pieței energiei electrice sînt aprobate prin Hotărîrea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 212 din 9 octombrie 2015.

La alin. (8) semnalăm că, în limba română nu se regăsește cuvîntul „agregatorii”.

La art. 29:

La alin. (1) subliniem că, art. 8 alin. (6) din proiect nu indică despre aprobarea contribuțiilor anuale prin hotărîre de Guvern (după cum se menționează în proiect).

Totodată, considerăm că, stabilirea sancțiunii financiare în mărime de 50% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată este exagerată. Aceasta trebuie reanalizată în baza criteriului de proporționalitate între interesul protejat și sancțiunea aplicată. În același timp, urmează a se va ține cont de principiul aplicării graduale a sancțiunilor (mai întîi avertizarea), de gravitatea prejudiciului produs prin comiterea încălcării, precum și de caracterul preventiv al sancțiunii.

La alin. (4) cuvintele „întreprinderilor mici” se vor substitui cu cuvintele „întreprinderilor mari”, deoarece la alin. (3) din prezentul articol, precum și art. 20 alin. (2) se face referința la întreprinderi mari.

La art. 30:

Conținutul de la alin. (9) și (10) se va expune într-un singur alineat, fiind menționat că, Hotărîrea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare, în formă scrisă, se înmînează sau se expediază întreprinderii, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data pronunțării hotărîrii. Hotărîrea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare se contestă în termenele și în condițiile stabilite în Legea contenciosului administrativ.

La alin. (11) textul „din data în care a primit oficial Hotărîrea Agenției” se va substitui cu textul „de la data în care a primit hotărîrea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare”.

Capitolul VIII „Dispoziții finale și tranzitorii” va fi definitivat prin prisma art. 30 din *Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001*, potrivit căruia, dispozițiile finale și tranzitorii ale actului legislativ cuprind, de regulă, prevederi referitoare la:

- a) modalitatea de intrare în vigoare și de punere în aplicare a noilor reglementări;
- b) corelarea noilor reglementări cu cele din actele legislative preexistente și menținerea temporară a unor situații juridice născute sub imperiul reglementărilor preexistente;
- c) obligația autorităților responsabile de a executa actul legislativ, de a lua măsurile și de a efectua procedurile necesare executării.

Astfel, normele stabilite în **art. 31** urmează a fi structurate, precizându-se cu claritate reglementările (acțiunile), ce urmează a fi întreprinse de la data intrării în vigoare a legii, de către Guvern, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și Fondul Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică, cu indicarea termenelor concrete de realizare.

La alin. (4) semnalăm că, un plan nu poate cuprinde o strategie, ambele constituind documente de politici aparte.

Alin. (16) va fi reformulat, indicându-se că „La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă *Legea nr. 142 din 2 iulie 2010* cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155–158, art. 545)”.

Conținutul proiectului, în general, necesită o revizuire esențială atât conceptuală, cât și cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie. Textul articolelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective. Totodată, se va evita, în tot textul proiectului, utilizarea cuvintelor și expresiilor de genul: „poate”, „urmează”, „inclusiv”, „concomitent”, „precum și”, „de asemenea”, „cu condiția”, „în special”, „în acest sens”, „suplimentar”, „în legătură cu aceasta”, „cu excepția” etc., care nu sînt conforme stilului unui act normativ.

Pe cale de consecință, menționăm că, la elaborarea proiectelor de acte normative, textele acestora, potrivit art. 4 alin. (2) din *Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001*, trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației Republicii Moldova.

În temeiul alin. (3) al aceluiași articol, la elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ trebuie să fie respectate principiile: oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente; consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL
REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A
LEGISLAȚIEI

str. 31 August 1989, nr. 82

MD-2012, mun. Chișinău,

tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883

www.justice.gov.md

Nr. SR/04 / 28 octombrie 2017

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Cu referire la scrisoarea nr. 06/3 – 5936 din 9 octombrie 2017 prin care se solicită realizarea expertizei de compatibilitate a proiectului expertizei proiectului Legii cu privire la eficiența energetică, promovat suplimentar măsurilor prevăzute de Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere pentru perioada 2017-2019 (PNA 2017-2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016, Centrul de Armonizare a Legislației a examinat proiectul în cauză și prezintă anexat Declarația de compatibilitate.

Anexă: 8 file

Natalia SUCEVEANU

Director

Ex: Musteață Daniel
022 820 875
E-mail: daniel.musteata@justice.gov.md

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
Nr. de intrare <u>15050</u>
Indexul " <u>18</u> " <u>12</u> <u>2017</u>

14357

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A
LEGISLAȚIEI

str.31 August 1989, nr. 82

MD-2012, mun. Chișinău,

tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883

www.justice.gov.md

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei proiectului Legii cu privire la eficiența energetică, proiect promovat suplimentar măsurilor prevăzute de Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere pentru perioada 2017-2019 (PNAAA 2017-2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016

Proiectul Legii cu privire la eficiența energetică transpune Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 315 din 14 noiembrie 2012, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Tratatului Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC din 16 octombrie 2015 privind implementarea Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE / Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC, published in the Official Journal of European Union 315 of 14 November 2012, incorporated and adapted by Ministerial Council of Energy Community Treaty Decision D/2015/08/MC-EnC of 16 October 2015 on the implementation of the Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC.

I. Obiectul proiectului

Proiectul Legii cu privire la eficiența energetică asigură transpunerea la nivel național a prevederilor Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE, care realizează reformarea actualului cadru legislativ în domeniu.

Proiectul Legii reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației în domeniul eficienței energetice și vine să substituie integral Legea Nr. 142 din 2 iulie 2010 cu privire la eficiența energetică, care a transpus parțial Directiva 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică la consumatorii finali și serviciile energetice și de abrogare a Directivei 93/76/CEE a Consiliului, act normativ care a fost supus expertizei de compatibilitate a Centrului de Armonizare a Legislației în anul 2009.

Având în vedere numeroasele modificări survenite în domeniul eficienței energetice cu impact în plan orizontal, prin adoptarea Directivei 2012/27/UE, legiuitorul european a stabilit reformarea cadrului normativ la nivelul UE din raționamente de claritate.

Pe cale de consecință, Ministerul Economiei și Infrastructurii a inițiat un act normativ nou, care să cuprindă toate modificările aduse la nivel european și care, la momentul adoptării, va constitui noul cadru legal național privind eficiența energetică.

Din punctul de vedere al transunerii reglementărilor UE, proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante:

- Determină scopul, obiectul de reglementare și domeniul de aplicare al noilor reglementări (art. 1 din Directiva 2012/27/UE);
- Definește noțiunile relevante specifice obiectului și domeniului de reglementare: audit energetic, eficiență energetică, echipament de măsurare inteligent, economie de energie etc. (art. 2, pct. 1 – 8, 10, 11, 14, 16, 18 – 20, 22 – 25, 27, 28, 31, 40 – 45 din Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește obiectivele de eficiență energetică (art. 3 din Directiva 2012/27/UE);
- Instituie obligația renovării clădirilor care aparțin organismelor publice și prevede elaborarea și adoptarea ulterioară a strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung (art. 4 Directiva 2012/27/UE);
- Prevede rolul de exemplu al clădirilor organismelor publice prin renovarea anuală a 1% din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite, deținute și ocupate de administrația centrală a statului (art. 5 din Directiva 2012/27/UE);
- Obligă autoritățile și organele administrației publice centrale de specialitate, autoritățile publice, alte autorități sau entități, care au calitatea de autoritate contractantă, să achiziționeze prin intermediul achizițiilor publice doar bunuri, servicii sau lucrări cu performanță înaltă din punct de vedere al eficienței energetice (art. 6 din Directiva 2012/27/UE);
- Instituie schemele de obligații în ceea ce privește eficiența energetică pentru operatorii sistemelor de distribuție și importatorii de produse petroliere (art. 7 din Directiva 2012/27/UE);
- Instituie norme privind auditul energetic și serviciile energetice: auditul energetic, auditorul energetic și raportul de audit, înregistrarea în și radierea din Registrul electronic al auditorilor energetici, servicii energetice, contractele de performanță energetică (art. 8 din Directiva 2012/27/UE);
- Determină modalitățile de evidență și măsurarea energiei (art. 9 din Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește dispoziții privind facturarea și accesul la informațiile privind datele aferente consumului de energie (art. 10 din Directiva 2012/27/UE);
- Prevede costurile de acces la informațiile privind datele aferente consumului de energie (art. 11 din Directiva 2012/27/UE);
- Instituie obligația de informare și capacitate a consumatorilor (art. 12 din Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul eficienței energetice: cazurile în care survine răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul eficienței energetice și procedura de aplicare a sancțiunilor în domeniul eficienței energetice (art. 13 din Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește măsurile de promovare a eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire (art. 14 din Directiva 2012/27/UE);
- Prevede necesitatea asigurării eficienței energetice în transformarea, transportul și distribuția energiei (art. 15 din Directiva 2012/27/UE);

- Obligă autoritatea competentă să promoveze informarea și formarea profesională cu privire la avantajele și aspectele practice ale adoptării măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice (art. 17 din Directiva 2012/27/UE);
- Instituie necesitatea promovării pieței serviciilor energetice (art. 18 din Directiva 2012/27/UE);
- Prevede instituirea și atribuțiile de bază ale Fondului național pentru eficiență energetică, finanțare și asistență tehnică (art. 20 din Directiva 2012/27/UE);
- Determină factorii de conversie pentru compararea economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă (art. 21 din Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește mecanismul de reexaminare și monitorizare a punerii în aplicare a obiectivelor naționale de eficiență energetică: Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice (art. 24 din Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește cerințele de eficiență energetică pentru achiziționarea de produse, servicii și clădiri de către administrația centrală (Anexa III la Directiva 2012/27/UE);
- Prevede conținutul energetic al combustibililor selectați pentru utilizare finală – tabel de conversie (Anexa IV la Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește metodele și principiile comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 7 alineatele (1), (2) și (9) și al articolului 20 alineatul (6) (Anexa V la Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește criteriile minime pentru auditurile energetice, inclusiv cele desfășurate ca parte a sistemelor de gestionare a energiei (Anexa VI la Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește cerințele minime pentru facturare și informațiile privind facturarea pe baza consumului real (Anexa VII la Directiva 2012/27/UE);
- Determină modalitatea de evaluare a potențialului eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire (Anexa VIII la Directiva 2012/27/UE);
- Prevede metodele de analiză costuri-beneficii (Anexa IX la Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește criteriile de eficiență energetică pentru reglementarea rețelelor energetice și pentru tarifele de rețea electrică (Anexa XI la Directiva 2012/27/UE);
- Stabilește cerințele de eficiență energetică pentru operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție (Anexa XII la Directiva 2012/27/UE);
- Prevede lista minimă de elemente care trebuie incluse în contractele sau în caietele de sarcini asociate privind performanța energetică încheiate cu sectorul public (Anexa XIII la Directiva 2012/27/UE);
- Clarifică conținutul cadrului general pentru raportare (Anexa XIV la Directiva 2012/27/UE).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

La nivel național, cadrul legal în vigoare este reprezentat de Legea Nr. 142 din 2 iulie 2010 cu privire la eficiența energetică (în continuare Legea 142/2010), care asigură transpunerea parțială a Directivei 2006/32/CE și care va fi înlocuită de prezentul proiect de Lege, la momentul adoptării și intrării în vigoare a acesteia.

În raport de obiectul specific de reglementare, la nivelul dreptului european derivat prezintă incidență directă dispozițiile Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE, prevederi, pe care inițiatorul proiectului național își propune să le transpună integral la nivelul legislației naționale de profil.

Adoptarea Directivei 2012/27/UE a condus la abrogarea expresă a Directivei 2004/8/CE, precum și a Directivei 2006/32/CE. Prevederile Directivei 2006/32/CE au fost transpuse parțial prin Legea 142/2010, iar în ceea ce privește transpunerea Directivei 2004/8/CE, menționăm cu titlu general că, Legea Nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării urmărește o transpunere parțială a Directivei 2012/27/UE care abrogă Directiva 2004/8/CE în partea ce ține de promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică.

De asemenea, Directiva 2012/27/UE aduce modificări Directivei 2009/125/CE și Directivei 2010/30/UE, care, de altfel, au fost transpuse în legislația națională prin Legea Nr. 151 din 17 iulie 2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic și, respectiv, prin Legea Nr. 44 din 27 martie 2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, luând în considerare modificările aduse de Directiva 2017/27/UE asupra directivelor menționate.

Totodată, atragem atenția că Directiva 2010/30/UE a fost abrogată și înlocuită recent prin Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică și de abrogare a Directivei 2010/30/UE (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 198 din 28 iulie 2017) și care a fost pus în aplicare începând cu 1 august 2017. Prin urmare, urmează a se lua în considerare necesitatea inițierii procedurii de elaborare a unui nou act normativ, în vederea ajustării cadrului legislativ național în vigoare cu noile cerințe UE în materie de etichetare energetică.

Directiva 2012/27/UE concretizează la nivelul instituțiilor UE un **cadru normativ unitar**, care conține măsuri eficiente pentru promovarea eficienței energetice pe teritoriul Uniunii în scopul de a asigura atingerea obiectivului principal al Uniunii de 20% în materie de eficiență energetică până în anul 2020. Prin urmare, actul UE prevede norme menite să elimine barierele existente pe piața energiei și să depășească deficiențele pieței care împiedică eficiența în ceea ce privește aprovizionarea și utilizarea energiei, stabilind obiectivele naționale indicative în materie de eficiență energetică pentru 2020. De asemenea, remarcăm că Directiva 2012/27/UE este un act normativ de armonizare minimă, în sensul că acesta stabilește cerințe minime cu privire la asigurarea eficienței energetice și nu împiedică niciun stat membru să mențină sau să introducă măsuri mai stricte.

Astfel, *Directiva 2012/27/UE* stabilește cerințe și standarde minime cu privire la: obiectivele de eficiență energetică; renovarea clădirilor și rolul de exemplu al clădirilor organismelor publice; achizițiile efectuate de organismele publice; schemele de obligații în ceea ce privește eficiența energetică; auditurile energetice și sistemele de gestionare a energiei; contorizarea, informațiile privind facturarea, precum și costurile de acces la informațiile privind contorizarea și facturarea; programul de informare și capacitate a consumatorilor; răspunderea pentru nerespectarea prevederilor actului UE; promovarea eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire; transformarea, transportul și distribuția energiei; informațiile și formarea profesională; serviciile energetice; fondul național pentru eficiență energetică; finanțarea și asistența tehnică; factorii de conversie; reexaminarea și monitorizarea punerii în aplicare a măsurilor de eficiență energetică; principiile generale pentru calculul energiei electrice produse prin cogenerare; metodologia de determinare a eficienței procesului de cogenerare; cerințele de eficiență energetică pentru achiziționarea de produse, servicii și clădiri de către administrația centrală; conținutul energetic al combustibililor selectați pentru utilizare finală; metodele și principiile comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică; criteriile minime pentru auditurile energetice, inclusiv cele desfășurate ca parte a sistemelor de gestionare a energiei; cerințele minime pentru facturare și informațiile privind facturarea pe baza consumului real; potențialul eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire; analiza costuri-beneficii; garanția de origine privind energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență; criteriile de eficiență

energetică pentru reglementarea rețelelor energetice și pentru tarifele de rețea electrică; cerințele de eficiență energetică pentru operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție; lista minimă de elemente care trebuie incluse în contractele sau în caietele de sarcini asociate privind performanța energetică încheiate cu sectorul public; cadrul general pentru raportare.

Transpunerea și implementarea Directivei 2012/27/UE este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Titlul V „Comerț și aspecte legate de comerț”, Capitolul 11 „Aspecte energetice legate de comerț”, art. 345 – 354, precum și din Tratatul de constituire a Comunității Energetice din 25 octombrie 2005, la care Republica Moldova a aderat prin Legea Nr. 117 din 23 decembrie 2009. Menționăm că, prin Decizia Consiliului Ministerial al Tratatului Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC din 16 octombrie 2015, pentru statele membre ale Tratatului a fost fixat termenul de transpunere și implementare a Directivei 2012/27/UE până la 15 octombrie 2017, termen care a fost deja depășit.

Reieșind din considerentul că Tratatul Comunității Energetice constituie o organizație internațională care, pe lângă statele membre ale Uniunii Europene, reunește și statele vecine, având ca scop principal crearea unei pieți integrate pan-europene a energiei, pentru a face posibilă transpunerea și implementarea Directivei 2012/27/UE de către toate statele membre ale Comunității, aceasta a fost integrată în *acquis*-ul Comunității, fiind adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Tratatului Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC din 16 octombrie 2015 menționată *supra*. În acest sens, referințele din textul original al actului UE referitoare la *Statele membre, Comisia Europeană și dreptul Uniunii* au fost înlocuite cu „*Părți contractante*”, „*Secretariatul Comunității energetice*” și „*dreptul Comunității Energetice*”. Așadar, după cum a fost menționat și anterior, proiectul național transpune Directiva 2012/27/UE în versiunea adaptată pentru Comunitatea Energetică.

Măsuri naționale de transpunere existente

La nivel național, prevederile Directivei 2012/27/UE, în partea ce ține de promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă, au fost transpuse în Legea Nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării:

- Art. 2, pct. 30, 32 – 39 din Directiva 2012/27/UE (noțiunile „cogenerare”, „energie termică utilă”, „energie electrică produsă prin cogenerare”, „cogenerare de înaltă eficiență”, „eficiență globală”, „raportul dintre energia termică și energia electrică”, „unitate de cogenerare”, „unitate de cogenerare de mică putere”, „unitate de microcogenerare”) a fost transpus în art. 5 al Legii 92/2014;
- Anexa I (Principii generale pentru calculul energiei electrice produse prin cogenerare) a fost transpusă în Anexa nr. 2 la Legea 92/2014;
- Anexa II (Metodologia de determinare a eficienței procesului de cogenerare) a fost transpusă în Anexa nr. 1 la Legea 92/2014;
- Anexa VIII (Potențialul eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire) a fost transpusă în Anexa nr. 3 la Legea 92/2014;
- Anexa X (Garanția de origine privind energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență) a fost transpusă în Anexa nr. 4 la Legea 92/2014.

În ceea ce privește transpunerea Directivei 2012/27/UE, menționăm că proiectul național urmărește o transpunere fidelă a reglementărilor UE relevante privind eficiența energetică indicate la pct. I, fiind implementate toate reglementările fundamentale cu caracter terminologic, instituțional și substanțial ale actului UE, inclusiv prevederi noi care nu se regăsesc în vechea Directivă 2006/32/CE și, respectiv, nici în Legea 142/2010 în vigoare, care a asigurat transpunerea acesteia.

Astfel, **art. 3 din proiectul național** a preluat conceptele-cheie și termenii specifici domeniului în conformitate cu art. 2 din Directiva 2012/27/UE cum ar fi: eficiență energetică, economie de energie, serviciu energetic, sistem de gestionare a energiei, măsură de politică în domeniul eficienței energetice, distribuitor de energie, prestator de servicii energetice, contract de performanță energetică, echipament de măsurare inteligent, sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, încălzire și răcire eficientă, încălzire și răcire individuală eficientă ș.a.

Proiectul național, spre deosebire de actuala Lege 142/2010 cu privire la eficiența energetică, stabilește în **art. 5** obiectivele politicii de stat în domeniul eficienței energetice, precum și obiectivul indicativ al Republicii Moldova în domeniul eficienței energetice pentru anul 2020, care se stabilește la nivel ce nu va depăși **2.193 mii tone echivalent petrol (ktep)** al consumului final de energie sau **2413 ktep de energie primară**, în conformitate cu obiectivul comun de eficiență energetică pentru statele membre ale Tratatului Comunității Energetice stabilit în art. 3 al Directivei 2012/27/UE.

Pe plan instituțional, **potrivit art. 10** din proiectul național, autoritatea competentă în domeniul energiei este **Ministerul Economiei și Infrastructurii**, spre deosebire de contextul instituțional actual stabilit prin art. 8 și 9 din Legea 142/2010, potrivit căreia autoritatea publică în domeniul eficienței energetice este Agenția pentru Eficiență Energetică. De asemenea, un element de noutate constituie crearea în temeiul art. 11 – 14 din proiectul național a **Fondului Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică**, în conformitate cu cerințele art. 20 din Directiva 2012/27/UE, fondator al căreia este Ministerul Economiei și Infrastructurii. Fondul are ca misiune principală acordarea de sprijin în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor în domeniul eficienței energetice. Fondul este o instituție publică, cu statut de persoană juridică distinctă, autonomă din punct de vedere financiar, dispune de conturi bancare proprii, de ștampilă cu Stema de stat și denumirea sa în limba de stat, și de formulare oficiale cu antet. Fondatorul Fondului este organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. Printre atribuțiile principale ale Fondului pot fi menționate acordarea asistenței organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei în legătură cu: elaborarea și monitorizarea implementării politicii statului în domeniul eficienței energetice; elaborarea și monitorizarea implementării actelor legislative și normative și a documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice; elaborarea și monitorizarea implementării cerințelor minime de performanță energetică pentru utilajele și echipamentele produse sau importate în Republica Moldova; elaborarea și monitorizarea aplicării Planului național de acțiuni în domeniul eficienței energetice, inclusiv prin colectarea în acest sens de informații necesare de la autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de la participanții la piețele energiei etc.

Un element inovator introdus prin art. 4 și 5 al Directivei 2012/27/UE care se referă la renovarea clădirilor din sectorul public și rolul de exemplu al clădirilor publice își găsește reflectare în **art. 15 din proiectul național**, potrivit căruia, începând cu 1 decembrie 2018, 1% din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute și ocupate de administrația publică centrală de specialitate urmează să fie renovate anual pentru a îndeplini cel puțin cerințele minime de performanță energetică stabilite de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor. De asemenea, potrivit art. 7 din proiectul Legii, pentru implementarea obligației de renovare a clădirilor ce aparțin sectorului public urmează a se elabora Strategia sectorială pentru renovarea parcului imobiliar național pe termen lung, care se aprobă de Guvern și se revizuieste o dată la 3 ani și trebuie să cuprindă următoarele: o imagine de ansamblu a fondului imobiliar național, bazată, după caz, pe eșantioane statistice; soluții identificate pentru renovarea fondului imobiliar național, care să fie eficiente din punct de vedere economic și relevante pentru zona climatică și

tipurile de clădiri respective; politici și măsuri de stimulare a efectuării lucrărilor de renovare majoră și eficientă din punct de vedere economic, inclusiv pentru efectuarea lucrărilor de renovare majoră în etape; prognoze pe termen lung pentru facilitarea luării deciziilor cu privire la efectuarea investițiilor de către persoanele interesate, de către companiile de construcții și de către instituțiile financiare; o estimare, bazată pe exemple concrete, a economiilor de energie preconizate.

Art. 16 din proiectul național asigură transpunerea și implementarea prevederilor art. 6 din Directiva 2012/27/UE privind cerințele referitoare la achizițiile efectuate de organismele publice, prin stabilirea obligației autorităților și organelor administrației publice centrale de specialitate, autorităților publice, altor autorități sau entități care au calitatea de autoritate contractantă, de a achiziționa prin intermediul achizițiilor publice doar bunuri, servicii sau lucrări cu performanță înaltă din punct de vedere al eficienței energetice, în măsura în care astfel, sunt respectate cerințele privind eficacitatea costurilor, fezabilitatea economică, viabilitatea sporită, conformitatea tehnică, precum și dacă astfel, este asigurat un nivel suficient de concurență.

În premieră, art. 8 din proiectul național introduce schema de obligații în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu cerințele art. 7 din Directiva 2012/27/UE, stabilind obligația operatorilor sistemelor de distribuție și importatorilor de produse petroliere să contribuie financiar la realizarea obiectivului privind obținerea economiilor de energie la nivelul utilizării finale. Astfel, în perioada 1 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2020 părțile obligate trebuie să contribuie financiar la realizarea anuală a economiilor noi de energie echivalente unui nivel de 0,7% din volumul total anual al vânzărilor de energie consumatorilor finali, calculat ca medie pe perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2016. Cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce urmează a fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice se determină de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența Fondului Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică, vânzările de energie, ca volum, utilizate în transport, fiind excluse din calculul obiectivului privind obținerea economiilor de energie stabilit. Prin excepție de la cele menționate mai sus, la calcularea cantității totale cumulate a economiilor de energie pentru perioada 1 ianuarie 2017 - 31 decembrie 2020, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei va utiliza următoarele valori procentuale: 0,5% pentru anul 2017 și pentru anul 2018; 0,7% pentru anul 2019 și pentru anul 2020.

Un alt element de noutate introdus prin art. 20 - 24 din proiectul național se referă la auditul energetic. Astfel, la momentul actual, potrivit prevederilor art. 11 din Legea 142/2010 în vigoare, auditul energetic este obligatoriu în cazul proiectelor de eficiență energetică realizate cu sprijinul financiar al Fondului pentru Eficiență Energetică, precum și în cazul măsurilor de eficiență energetică implementate în cadrul programelor de îmbunătățire a eficienței energetice, cu sprijinul financiar al bugetului de stat sau al bugetelor autorităților publice locale. Proiectul național, însă, stabilește obligativitatea auditului doar pentru proiectele de eficiență energetică finanțate din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale și pentru proiectele de eficiență energetică finanțate de Fondul Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică, doar în cazul în care nu s-a decis în favoarea realizării a unui studiu tehnico-economic în locul auditului energetic. Totodată, auditul energetic nu este obligatoriu pentru întreprinderile mici și mijlocii, însă aceștia trebuie să fie informați și încurajați să realizeze auditul energetic, inclusiv prin instituirea schemelor de sprijin pentru acoperirea cheltuielilor aferente, în conformitate cu legislația națională în domeniul ajutorului de stat.

De asemenea, spre deosebire de Legea 142/2010 în vigoare, **art. 29 și 30 din proiectul național** stabilesc norme detaliate de implementare a prevederilor art. 13 din Directiva 2012/27/UE cu privire la răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul eficienței energetice. Astfel, spre exemplu, proiectul Legii

prevede răspunderea pentru netransferarea către Fondul Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică în termenul stabilit a contribuțiilor anuale care urmează să fie stabilite prin hotărâre de Guvern și instituie o sancțiune financiară în mărime de 50% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată. Totodată, refuzul repetat al părții obligate de a achita contribuțiile anuale menționate mai sus, se sancționează cu aplicarea sancțiunii financiare în mărime de 100% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată. Neîndeplinirea de către întreprinderile mari și agenții economici a obligației cu privire la efectuarea auditului energetic este pasibilă de aplicarea unei sancțiuni financiare în mărime de 0,1 % din cifra de afaceri anuală. Refuzul repetat al întreprinderilor mici și al agenților economici cu privire la efectuarea auditului energetic se sancționează cu aplicarea sancțiunii financiare în mărime de 0,5 % din cifra de afaceri anuală. Nerespectarea de către antreprenorii care construiesc blocurile de locuit sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora a obligației de a instala echipamente de măsurare individuale, care corespund tuturor standardelor și cerințelor necesare, constituie temei pentru refuzul admiterii în exploatare a clădirii noi sau a clădirii supuse renovării majore.

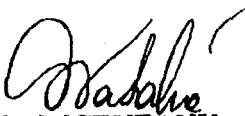
Observații privind respectarea normelor de tehnică legislativă

În vederea respectării normelor de tehnică legislativă națională, recomandăm revizuirea și modificarea pct. 1 și 2 din Partea 2 a Anexei nr. 8 la proiectul național privind cadrul general de raportare, în sensul excluderii referințelor directe la art. 4(1) și (2) din Directiva 2006/32/CE care stabilește obiectivul indicativ național privind economiile de energie și înlocuirea acestora cu indicarea obiectivului propriu-zis.

III. Concluzii

Având în vedere cele menționate, remarcăm că în urma evaluării nu au fost identificate observații pe fond din punctul de vedere al compatibilității cu dreptul european, proiectul de Lege cu privire la eficiența energetică și-a atins finalitatea propusă, asigurând, de o manieră corectă, transpunerea fidelă a actului european analizat, respectiv Directiva 2012/27/UE.

Facem mențiunea că analiza Centrului de Armonizare a Legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil.

Natalia SUCEVEANU

Director